

COMMUNICATION STUDIES. СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ

УДК 378.147:070(477)

АНАЛІЗ ФОРМ НАЗВИ УКРАЇНИ В АНГЛОМОВНОМУ МЕДІЙНОМУ ДИСКУРСІ

О. Ю. БАЛАЛАЄВА, кандидат педагогічних наук, доцент,
Національний університет біоресурсів і природокористування України

E-mail: olena.balalaeva@gmail.com

ORCID: 0000-0002-2675-5554

Анотація. У статті аналізується вживання двох форм назви України як держави в англomовному медійному дискурсі – без артикля *Ukraine* та з артиклем *the Ukraine*. Порівняно частотність уживання обох форм у закордонних медіа на межі ХХ-ХХІ ст., показано зростання частотності вживання форми без артикля *Ukraine* після розпаду Радянського Союзу та отримання Україною незалежності. Висвітлено історію питання, наведено приклади хибного вживання форми *the Ukraine* сучасними політичними і громадськими діячами вищого ешелону та реакція на це провідних засобів масової інформації. Доведено некоректність вживання означеного артикля з назвою України як з граматичної, так і з геополітичної точки зору, адже така форма може мати конотацію регіональності. Граматичний аспект питання проілюстровано загальними правилами вживання артикля з назвами країн в англійській мові, що регулюється за географічним і політичним принципом, та прикладами назв держав, в яких використання артикля має дискусійний характер. Показано, що вживання артикля у назві України може бути припустимим лише з певною стилістичною метою, наведено приклади такого вживання.

Ключові слова: медійний дискурс, новини, Україна, назва країни, англійська мова, означений артикль

Актуальність. Зміцнення позицій України як незалежної держави у світовому співтоваристві потребує її широкої інформаційної присутності в різних регіонах світу [5, с. 117]. В сучасному англomовному медійному дискурсі трапляється паралельне вживання форм назви України як держави: без артикля – *Ukraine* та з артиклем – *the Ukraine*.

2014 р. видання «*The Time*» проаналізувало виступ Б. Обама, який висловив занепокоєння щодо ситуації в Україні, назвавши країну *the Ukraine*: «Тепер, коли це країна, нація і визнана

державою, це просто *Ukraine*», – зауважив тоді В. Тейлор.

У січні 2017 р. на зустрічі з президентом США Д. Трампом прем'єр-міністр Великобританії Т. Мей також назвала країну *the Ukraine*, а в квітні на зустрічі з українським президентом вона знову вжила означений артикль: «Я ціную силу і близькість відносин між Великою Британією та Україною (*the Ukraine*)».

У червні 2017 р. «*The Washington Post*» звернула увагу на помилку президента США Д. Трампа, припущену ним під час зустрічі з П. Порошенком. Тоді Трамп заявив журналістам: «Для

мене велика честь бути з президентом України Порошенко» (*It's a great honor to be with President Poroshenko of the Ukraine*), що, на думку «*The Washington Post*», могло роздратувати багатьох українців через «недолугий геополітичний підтекст» [2; 7]. «Називати Україну *the Ukraine* означає ставити під сумнів її суверенність, що може мати певні наслідки з огляду на анексію Росією Криму та її підтримку бойовиків на сході України» – йдеться у статті [7].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання про некоректне вживання політичними та громадським діячами назви України в англomовних медіа порушували Т. Гейган [6], Т. Мак-Тар [1], А. Тейлор [7; 8], Т. Олекси [8], Дж. Рентол [1] та ін. Проте це питання не є суто граматичним і має давню історію.

Як зауважує С. Плохий, українська діаспора тривалий час боролася за скасування статті у назві України, вважаючи його зневажливим: стаття позначав регіон, а не країну. Одним із перших нову норму прийняв колишній спічрайтер президента Ніксона, дописувач «*The New York Times*» В. Сефайр, який 18 листопада 1991 р. написав колонку «Україна прямує до виходу» («*Ukraine Marches Out*»), де вжив слово *Ukraine* без статті. А запровадити цю зміну переконав його І. Драч, в якого Сефайр брав інтерв'ю в Києві [3].

«*The Daily News*» 29 листопада 1991 р. опублікувала редакційну статтю, в якій закликає визнати Україну без «*the*».

«*The Washington Post*» до 3 грудня трималася за «*the Ukraine*» і «*Kiev, USSR*», а потім перейшла на «*Kiev*», проте все ще використовувала «*the Ukraine*».

Того ж дня «*The New York Times*» опублікувала коротку замітку «Термінологія націоналізму», в якій було відзначено скасування статті щодо назви України в офіційній заяві Білого дому про результати референдуму в Україні [9].

Станом на 3 грудня «*Associated Press*» змінила стиль, попередивши своїх редакторів, репортерів і всіх, хто використовує інформаційну службу, про те, що назва колишньої Української республіки відтепер буде писатися просто як *Ukraine*.

Метою статті є аналіз форм назви України в англomовному медійному дискурсі з граматичної та геополітичної точки зору.

Методи дослідження: аналіз публіцистичних джерел, зіставлення, порівняння, узагальнення.

Результати. Отже, загальна тенденція свідчить про збільшення частотності вживання в англomовному медійному дискурсі назви без статті *Ukraine* та превалювання його над вживанням назви з статтю *the Ukraine* після розпаду Радянського Союзу (рис. 1).

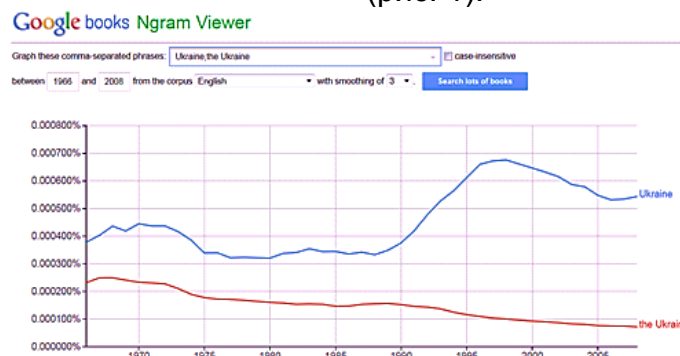

Рис 1. Порівняння частотності вживання форм *Ukraine* і *the Ukraine* на межі XX-XXI ст. в англomовному медійному дискурсі (за даними Google Ngram) [8]

В англійській мові вживання означеного артикля з назвами країн регулюється за «географічним» або «політичним» принципом.

За географічним принципом, назви деяких країн перейняли артикль від назв географічних об'єктів: назва Філіппін *the Philippines* походить від назви архіпелагу *the Philippine islands* (з цієї ж причини є артикль і в назві Багамських островів *the Bahamas*), назва Гамбії *the Gambia* – від назви річки *the Gambia River*, а в назві Нідерланди *the Netherlands* артикль перейшов від назви місцевості, в якій розташовується країна *nether* (нижні) + *lands* (землі).

Проте, за даними Постійного комітету з географічних назв і Великого атласу світу, назви лише двох країн Багами і Гамбія мають в англійській мові артикль [6; 7], в іспанській – Сальвадор *El Salvador* та в арабській – Алжир *al-Jazā'ir* [1].

Низка інших країн, які також отримали свої назви за географічною ознакою (Конго *Congo*, Ліван *Lebanon*, Судан *Sudan*), все ще викликають суперечки лінгвістів і їх назви вживають в новинних медіа як з артиклем, так і без нього.

Британське інтернет-видання «The Independent» навіть уклало список, до якого увійшли країни світу, чиї назви англійською колись мали артикль *the*. Автором статті є політичний оглядач Дж. Рентол, проте ідея створення такого списку належала журналісту видання «Politico» Т. Мак-Тагу, коли Україна, яка втратила *the* після розпаду СРСР в 1991 р., з'явилась знову у новинах після анексії Криму Росією. До цього списку, крім України, увійшли: Аргентина, Конго, Французька територія Афар та Іса (зараз Джибуті), Острови Гілберт (зараз Кірібаті), Золотий Берег (зараз Гана), Ліван, Судан та Швейцарська конфедерація [1].

За політичним принципом, артикль *the* ставиться перед назвами країн, в яких відображений їх політичний устрій, а саме назвами, що містять слова *republic* (республіка), *union* (союз), *kingdom* (королівство), *states* (штати), *emirates* (емірати), *federation* (федерація): *the French Republic* – Французька Республіка, *the United Kingdom of Great Britain and Ireland* – Сполучене Королівство Великобританії і Північної Ірландії, *the United States of America* – Сполучені Штати Америки, *the United Arab Emirates* – Об'єднані Арабські Емірати тощо.

У період з 1919 до 1991 рр. Україна входила як республіка до складу СРСР і офіційно називалася Українська Радянська Соціалістична Республіка (*the Ukrainian Soviet Socialist Republic*). Ймовірно, за такий термін артикль міцно закріпився за назвою і перейшов до назви вже незалежної України [7].

За іншою версією, вживання *the* може бути виправдане правилом про необхідність використання артикля перед назвами країн, які походять від географічного об'єкта (як в *the Netherlands*). На думку одних дослідників, назва Україна походить від старослов'янського слова *Оукраїна* «прикордонна область» і спочатку застосовувалася до прикордонних земель Русі; на думку інших, ця назва походить від слова «край, країна, земля», що робить використання *the* нелогічним.

Т. Олекси, зазначає, що етимологія в цьому випадку ні до чого і що основна причина, чому українці виправляють тих, хто використовує *the*, полягає в тому, що вони хочуть відчувати себе самостійною, окремою державою, а не частиною чогось більшого. О. Кизима, представник посольства України в Лондоні, говорить про те, що форма *The Ukraine* є некоректною як із граматичної, так і з політичної точки зору. За її словами, *Ukraine* – загальноприйнята

коротка й повна назва країни, яку затверджено в Декларації про незалежність і Конституції України [8]. Також вона додає, що вживання артикля було правильним у період до 1991 р., тепер же незалежна країна повинна називатися просто *Ukraine*. Таким чином, відсутність артикля перед *Ukraine* це свого роду «лінгвістична політична незалежність» [6].

Висновки та перспективи. Таким чином, коректним є вживання форми без артикля – *Ukraine*. Використання артикля є припустимим лише в стилістичних цілях. Саме таку назву «The Ukraine» (2018) має книга українського письменника та репортера А. Чапая, яка увійшла у фінал Книги року BBC-2018 у категорії «Есеїстика» та фінал премії Літакцент, номінована на літературну премію імені Юрія Шевельова. Назву України подано з артиклем *the* для того, щоб підкреслити семантичне значення «ось Україна» [4]. Для автора назва має повне значення «це Україна поза фасадами й бутафорією». На думку Г. Улюри, артикль *the* маркує в книжці ситуації парадоксально-іронічні, має тенденцію виводити репортажні сюжети в галузь езотерики. «The Ukraine» не просто Україна, а ось саме ця Україна, «ну: the Україна, все як ми любимо» [4].

Список використаних джерел

1. Картер С. The Україна: британське видання пояснило, чому українцям не подобається така назва Українські національні новини. – 2018. – 8 липня. URL: <https://www.unn.com.ua/uk/news/1740141-the-ukrayina-britanske-vidannya-poyasnilo-chomu-ukrayintsyam-ne-podobayetsya-taka-nazva>.
2. Куцай Я. Трамп схибив, назвавши Україну the Ukraine. Радіо Свобода. – 2017. – 21 червня. URL : <https://www.radiosvoboda.org/a/>
3. Плохий С. Козацький міф: Історія та націєтворення в епоху імперій авториз. пер. з англ. Миколи Климчука. Київ: Laurus,

2013.440 с.

4. Улюра Г. The Ми: Артем Чапай. The Ukraine URL: <https://zbruc.eu/-node/83298> (дата звернення 10.09.18)

5. Шинкарук В. Д., Балалаєва О. Ю. Підготовка аграрних журналістів: перспективи та завдання. Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Філологічні науки. Київ, 2017. Вип. 263. С. 117-125.

6. Geoghegan T. Ukraine or the Ukraine: Why do some country names have 'the'? BBC News Magazine. 7 June 2012. URL: <https://www.bbc.com/news/-magazine-18233844>. (дата звернення 05.09.18.)

7. Taylor A. Trump calls Ukraine the thing Ukrainians hate the most. The Washington Post. June 20, 2017. URL: https://www.washingtonpost.com/news/world-views/wp/2017/06/20/trump-calls-ukraine-the-thing-ukrainians-hate-the-most/?utm_term=.454.

8. Taylor A. Why Ukraine isn't 'The Ukraine,' And Why That Matters Now. Business insider. Dec. 9, 2013. URL: <https://www.businessinsider.com/why-ukraine-isnt-the-ukraine-and-why-that-matters-now-2013-12>.

9. The "the" is gone. The Ukrainian Weekly. Dec. 8, 1991. URL: <http://www.ukrweekly.com/old/archive/1991/499102.shtml>.

References

1. Karter, S. (2018). The Ukraina: brytanske vydannia poiasnylo, chomu ukraintsiam ne podobaietsia taka nazva [The Ukraine: the British edition explained why Ukrainians do not like this name]. *Ukrainski natsionalni novyny*. July 8. Retrieved from: <https://www.unn.com.ua/uk/news/1740141-the-ukrayina-britanske-vidannya-poyasnilo-chomu-ukrayintsyam-ne-podobayetsya-taka-nazva> (in Ukr.)
2. Kutsai, Ya. (2017) Tramp skhybyv, nazvavshy Ukrainu the Ukraine [Trump erred naming Ukraine the Ukraine]. *Radio Svoboda*. Retrieved from: <https://www.radiosvoboda.org/a/28571400.html> (in Ukr.)
3. Plokhyyi, S. (2013). *Kozatskyi mif*:

© О. Ю. Балалаєва

Istoriia ta natsiietvorennia v epokhu imperii [The Cossack Myth. History and Nationhood in the Age of Empires]. Avtoryz. per. z anhl. Mykoly Klymchuka. Kyiv, 2013. 440 s. (in Ukr.)

4. Uliura, H. (2018). *The My: Artem Chapai. The Ukraine. [The We: Artem Chapai. The Ukraine]*. Retrieved from: <https://zbruc.eu/node/83298> (in Ukr.)

5. Shynkaruk, V. D., Balalaieva, O. Yu. (2017). Pidhotovka ahrarnykh zhurnalistiv: perspektyvy ta zavdannia [Training of agrarian journalists: prospects and goals]. *Scientific Herald of National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*. Series: Philological Sciences. Issue 263, 117–125. (in Ukr.)

6. Geoghegan, T. (2012). Ukraine or the Ukraine: Why do some country names have 'the'? *BBC News Magazine*. June 7. Retrieved from: <https://www.bbc.com/news/magazine->

18233844 (in Eng.)

7. Taylor, A. (2017). Trump calls Ukraine the thing Ukrainians hate the most. *The Washington Post*. June 20. Retrieved from: https://www.washingtonpost.com/news/worldviews/wp/2017/06/20/trump-calls-ukraine-the-thing-ukrainians-hate-the-most/?utm_term=.454 (in Eng.)

8. Taylor, A. (2013). Why Ukraine Isn't 'The Ukraine,' And Why That Matters Now. *Business insider*. Dec. 9. Retrieved from: <https://www.businessinsider.com/why-ukraine-isnt-the-ukraine-and-why-that-matters-now-2013-12> (in Eng.)

9. The "the" is gone. *The Ukrainian Weekly*. Dec. 8, 1991. URL: <http://www.ukrweekly.com/old/archive/1991/499102.shtml> (in Eng.)

ANALYSIS OF THE NAME OF UKRAINE FORMS IN ENGLISH-LANGUAGE MEDIA DISCOURSE

O. Yu. Balalaeva

Abstract. *The article deals with a problem of correct use of the name of Ukraine in modern English-language media discourse. Strengthening the position of Ukraine as an independent state in the world community requires its broad informational presence in different regions of the world. The purpose of this article is to analyze the forms of the name of Ukraine as a state (both with and without the definite article) in the English-language media discourse from the grammatical and geopolitical points of view.*

The frequency of use of these forms in foreign media at the turn of the XX-XXI centuries is compared. An increasing in the frequency of use of the form without the article after the disintegration of the Soviet Union and ensuing independence of Ukraine is shown. The history of progressive dropping of the article in references to Ukraine in English-language press ("The New York Times", "The Daily News", "The Washington Post" and "Associated Press") is presented. Some examples of the incorrect use of the form "the Ukraine" by modern political and public figures of the highest echelon and leading mass media reaction to this misuse are given. The impropriety of use of the definite article with the name of Ukraine is explained both from a grammatical and geopolitical points of view, since such form could have a derogatory connotation of regionality, non-sovereign territory or outskirts. According to experts, the use of the name of Ukraine without an article is very important for Ukrainians, because it is stated in the Ukrainian Declaration of Independence and Constitution and marks a kind of "linguistic political independence".

The grammatical aspect of the issue is illustrated by the general rules for using the definite article with country names in English, which are governed by geographic and political principles, and examples of the names of states in which the use of the article is still debatable (such as Lebanon, Sudan et cetera) are given. The version of the possibility of using the article on a geographical basis is disproved. It is shown that the use of the article in the name of Ukraine can be permissible only for a specific stylistic purpose. Such as it is used in the new book "The Ukraine" by Ukrainian writer, reporter and traveler Artem Chapai, where the definite article emphasizes the paradoxical and ironic situation and the name itself means "Here is exactly this Ukraine".

Keywords: *media discourse, news, Ukraine, country name, English, the definite article*